

MB  
278.441

Devecsery László



# HOLDÁRNYÉK

Wéber Zsóka illusztrációival



OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Devecsery László  
HOLDÁRNYÉK

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Devecsery László

# HOLDÁRNYÉK

– IDŐTLENÜL –

2. kiadás

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár

Wéber Zsóka illusztrációival

© Devecsery László

© Wéber Zsóka

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár

MB 278. hh1



2019

ISBN 978-615-5615-85-6

Croatica Kiadó, Budapest, 2019

Felelős kiadó: Horváth Csaba



## Beköszöntő, avagy: előszó a 2. kiadáshoz

Időtlenül, írtam alcímként. S most eszembe jut, hogy a kötetben egyetlen vers után szerepel évszám:

*Csendet, holtakat temetnek, harangoznak*: 1971.

Miért? Talán példája az időtlenségnek, a maradandó létnek.

A görög bölcsek fogalmazták meg: bármilyen műalkotást hozol létre, kritikával fogadd! Vedd elő 7 óra, 7 nap, 7 hét, 7 hónap, 7 év múlva!

Amennyiben ekkor is megnyeri tetszésedet, akkor nagy valószínűséggel megszületett ez a sajátos időtlenség. Hasonló s egyre nagyobb szeretettel és figyelemmel fordulok az első kiadásban még nem szereplő *Passióhoz* (1991.). Ahogy a *Ködbontók* is meghatározott életszakasz részese.

A címek, versek kiemelése nem jelenti azt, hogy a többi mű kevésbé fontos számomra. Néhánynak azonban még ki kell állnia az időtlenség próbáját.

A 2. kiadást ünnepi köntösben nyújtja át Önöknek a Croatica Kiadó. Köszönet érte! S köszönet Önnek is Kedves Olvasó, amiért hűséges maradt a versek világához.

# FÉNYKORONA

(Földrengés dübörgött és kegyetlen  
bombák pusztítottak...)

Városunk újra él és a fény  
teret, fákat és házakat  
advent várakozó csendjével  
beborít.

Távol-idő idéz és ölel,  
Hórusz messzi távolból figyel,  
Ízisz és Ozirisz múlt-közel...

Márton lovának patája dobban,  
Quirinus-émlék a habokban...

\*

Voltam vándor is, ki visszatért,  
lehajolt csöppnyi rögökért,  
múltból itt maradt könnyekért,  
hogy magunkra terítsem  
Márton óvó köpenyét!



Országos Széchényi Könyvtár

## CÉDRUSSÁ VÁLOK...

Cédrusok árnyékában élek:  
cédrussá válok magam is.  
Közöttük keményül a lélek,  
ezredévek kérgesülnek  
bennem: belőle megélt századok.  
Végtelenség ígérete testem:  
tudom, egyszer mégis meghalok.  
Választani kényszer nem enged,  
de ágaimmal nem tépek sebet.  
Mágikus csomómat feloldom:  
tiétek legyen varázs, küzdelem.  
Pogány körmenet, vadóc-sereg,  
köröttem, belőlem vonulnak el:  
valahány teremő őszám,  
távol vagy gondolat-közel,  
örvidéki büszke legények  
konok fejjel, bölcs akarattal,  
hitetlen hittal jövőt-hívők,  
s kérges tenyerű szántóvetők.

Cédrusok árnyékában élek:  
cédrussá válok magam is.  
Közöttünk keményül a lélek.  
Hazára-honra hű gyökérrel,  
megoszthatatlan szenvedéssel,  
megosztott örömmel, reménnyel,  
jöjjetek hozzám zarándokok!



Országos Széchényi Könyvtár

# SZÁMKIVETETT

Hóhalom:  
vörös rózsza  
a havon.

Idegen:  
télidőben.

Kivetett:  
megtagadták,  
hullatja  
fagyott szirmát.

A megdermedt  
lélek: örül  
a télnek.

Hó, fehér  
takaró:  
hóhalom:  
rózsza vérzik  
a havon.



Гвоздик красноватый Клеопатры



# FÉNYTELEN

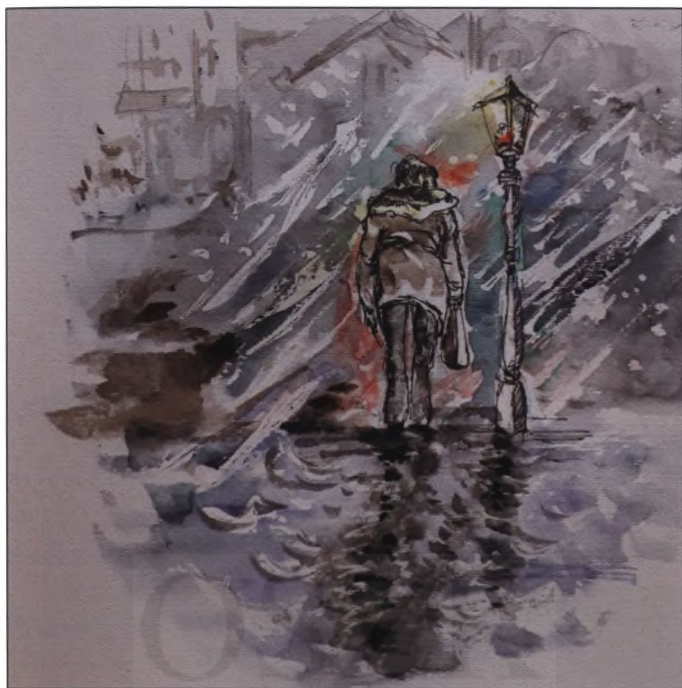
Ködben az éj – és  
ködben a város,  
ködben az utca:  
egy kicsit sáros.

Ködben a torony,  
ködben a házak,  
ködben a várak,  
ködben az álmok,  
ködben a képek,  
amiket nézek,

így távolodnak  
régi emlékek.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár





Országos Széchényi Könyvtár

# ISKARIÓTIAK

Éjszakában, vak világban, csillagtalan izzó nyárban,  
kitárt testtel, vasszegekkel, tusázva a végtelennel,  
felhasítva végletekkel, önnön sorsát ki nem érti,  
vagy ki érzi, másnak adná, újra, megint megtanulná,  
nem vetheti le keresztyét, neki szánták, reá szabták,  
megtalálta ön-Júdását, ki hűséget egyet ismer:  
légyen verve Krisztus szeggel, hajoljon a keresztfára,  
fájdalomnak nincsen árnya, árulásnak jó az ára;  
öngyilkosok sosem lesznek, hogyha gyűlnek a keresztek,  
szabadságuk vérrel váltott; nem találnak prófétának  
valót: egyet, üresek a halál-hegyek, feszítetlen keresztekre  
felfeszülni törvény nekik, örökségül elárulják egymást  
ezért, s ki élőnek megmaradhat, azt választják legfőbb  
gaznak, amíg jó a hatalmasnak, aztán halál lesz a bére;  
s ki túléli legvégtére, őt Heródes aranytálon felkínál majd  
egy utolsó vigasságon; s új törvények megszületnek,  
új árulót kineveznek, mert a világ ekként forog;  
Krisztus-sorsnak gyolcs a hajlék, harmadnapi hajnali ég  
lehet-e még menedéke, feltámadás hű reménye,  
mert a követ a sír előtt vasbetonnal befalzták.



Orange background. Black ink.

## HARMADNAP

Három kereszt a Golgotán.  
Középen Jézus. S két lator.  
...és botladozó léptekkel  
jövünk az úton valahol.

Kárpit hasad és reng a Föld.  
Azután csend – mint azelőtt.  
Rajtunk a sziklasír-magány,  
és érkeznek majd az asszonyok  
a harmadik nap hajnalán.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Országos Széchényi Könyvtár

# ÉJJEL

## 1950.....

Léptek koppannak az éjszakában.  
Felhők mögé bújnak a csillagok.  
Félelem motoz az ágyak melegében.  
Kutyák vonyítanak, holdtalan  
sincs álmuk, pillanatnyi haláltusájuk.  
Roppan a pallang, hanyatt dől,  
nézné ég-magasát, föld ölelné;  
arcát tapossák.

Ablakok sírnak, fény fakul,  
reggel készül, mégis alkonyul.  
Feltépett dunyha-nyugalmak,  
párna-csend, elengedett, tétova  
kezek; irányt mutatnak fegyverek.  
Tehén bődul, kisborjú jajong;  
elhagyott kutyaházak, magányos  
udvarok.  
Szél lobog,  
tüzet kiált.

Léptek koppannak az éjszakában.  
Felhők mögé bújik a szél...  
Ajtó csapódik: fekete-autó-hatalom.  
Ajtók jajdulnak, bakancsok tépnek  
forgács-sebet; szabad az út;  
a padlás felsöpörve, utolsó  
búzaszemét rejti titkos üregbe  
egy kisegér.





Mit ennél gyermekem?  
Kenyérhaját, meleg csendet,  
nem adhatok azt sem neked.  
Aludj! Álmod nyugodt legyen!  
Álmodj magadnak Göncölt, égi  
szekeret: robog veled messzi  
utakra, s kalácsot ad az éj,  
meg tejfehér álmot. Csendet én  
nem adhatok.  
Hajtsd le karomra kis fejed,  
párnádat hasították: pihe-csend,  
vagy hóvihar, nem számít!  
Aludj, kisfiam!

Feltúrt nyugalom, ruhák  
nyújtóznak szerteszét.

Szél lobog,  
tüzet kiált.

Léptek koppannak az éjszakában.  
A Göncölszekér is elrobog;  
Fiastyúk csibéit hívja,  
féli az éjjel árnyait.

Rácsok mögött hallgat a szó.

Öklök, lábak dörömbölnek,  
kiszolgált hatalom örvényt  
teremt. Lehúz az éj, az ár,  
ember és állat reggelt kutat:  
önkény bilincsbe verte,  
nem jöhet.

Meddig tart még az éj?

Szél lobog,  
tüzet kiált.



# HÉTKÖZNAPOK

A kakasnak vérét vették:  
ostoba tyúkok körülállták  
a hajdan-volt szorgalmas császárt.  
Kifolyt vérét felkortyolták:  
miféle erőre vágytak tőle,  
vagy arra eszméltek, mily  
mulandó a szemétdomb  
dicsősége



# HERÓDES-HITEK HELYETT

A Háromkirályok hitét kellene megtanulnunk!  
Félre a Heródes-hitekkel, hogy hatalmuk örök!  
Aprószentek korbácsütésétől nyílnak vérrögök.  
Mégis Megváltó születik karácsonnyal,

                    a Keresztre feszített igaz,  
s mennyien még a légió-utak mellett,  
sokszor már arra sem tellett, hogy ácsoljanak,  
                    hogy Kereszteket ácsoljanak,  
a töviskoronák, a tüske-ékszerek,  
a Kegyelemdöfések is időtlenné váltak,  
mert egyre többen voltak, akik prófétáltak,  
mind egyet mondtak, megváltó hittel,  
mögöttük most még csak árnyék-keresztekkel,  
mert tudták, lesz: Egyetlen ember,  
aki magára veszi a Világ Bűneit,  
s eljönnek majd a Pásztorok,  
bármennyire is távoliak a Puszták,

                    s zengenek dicsőítő éneket,  
és lobog, lobog Betlehem felett a csillag fénye,  
csepp tejjel szája sarkában alszik a Kisded,  
                    a jászolban arany, tömjén és mirha,  
benne a hit, hogy rád találtak,  
és szól, és szól, és száll,  
                    és száll Pásztorok dalának  
hűséges éneke, Heródes-hitek helyett.

(Háromkirályok: természetesen a napkeleti bölcsek.)



Országos Széchényi Könyvtár

# A HERCEGSZÁNTÓI MADONNA

(Erikának, Krisztának, Nórinak, Szandrának)

Acélcsendjeid  
között csupán  
a szél motoz.  
Hallgatag  
álmaimban  
átölelsz.

Acélcsendjeid  
között csupán  
a szél susog.

Levélnyi léttel  
állok előtted.  
Nézel.  
Nézlek.  
Sorsom  
mosolytalanul  
sajog.  
Nem emelnek fel  
angyalok:  
kezem  
kezedhez  
nyújtánám  
a harmadik nap  
hajnalán.



Országos Széchényi Könyvtár

# ARCHAIKUS KARÁCSONYI ÉNEK 1402-BŐL

...és eljő a negyedik angyal  
...és fény gyúl a negyedik gyertyán  
...és próféták jövődölése  
hitté válik eme roskatag,  
lélekhasító hazátlanságban,  
mikor jő a negyedik angyal,  
a fényhozó – és fényfolyó gyúl,  
és Jézus világossága ég  
a könnyet ringató szemekben,  
mikor jő: a negyedik angyal...

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár





Országos Széchényi Könyvtár

## HÚSVÉT UTÁN

Virágvasárnapjaink barkátlanok.  
Csendes a Kert, hallgat a Hegy.  
Júdásaink szűkölve halnak.  
Szállást sohasem adnak  
egyetlen igaznak; s távol  
az emmauszi út.....

## LÁNG-HIÁNY

A Kisdéd már világra jönne itt:  
nem nyílik ajtó és nem mozdul kilincs.

Miért fogadnának be egy idegent?

Szótlán tekintet, néma kéz, tett-bilincs,  
hiányzik szívükből a láng, a hit.



## **...akarnak.**

Vannak, akik nem  
tudják mit.....  
Mások mindent  
maguknak.....  
Néhányan a minden,  
s a semmi szálai  
között fennakadtak.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár

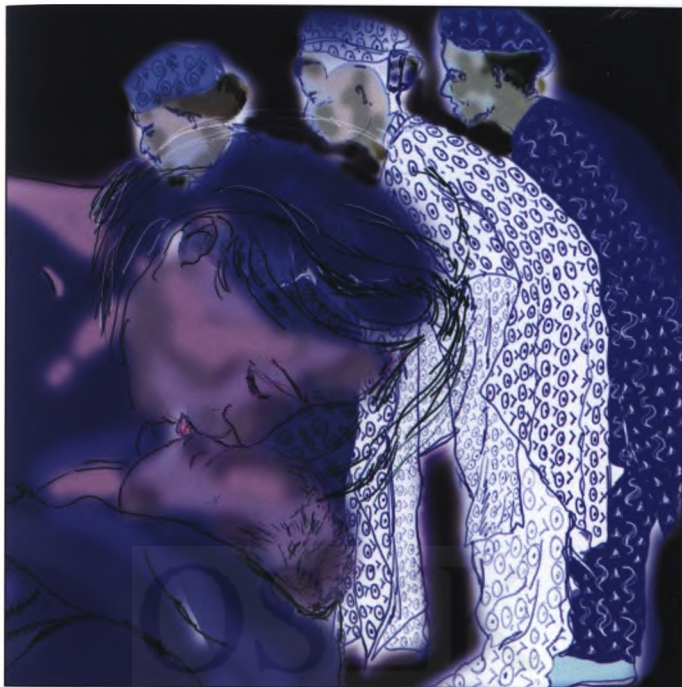
# VILÁGOK TALÁLKOZÁSA

Angyalszóra a pásztorok  
fel is kerekedtek,  
betlehemi éjszakában  
dalt dúdolta mentek.

Üstökös híz hosszú csóvát  
fenn a magas égen,  
vezeti a három bölcset  
éjjelek csendjében.

Terhet hordó tevék hátán  
arany, tömjén, mirha,  
amott meg a pásztoroknak  
vállán egy-egy birka...

Napkelet és napnyugat most  
ekként találkozik:  
térdet, fejet meghajtanak  
pásztorok és bölcsék,  
igaz szívvel így hódolnak  
egy szebb jövőendőnek.



Chavagesh chavagesh chavagesh chavagesh

# FENYŐ-ÁLOM

A  
fenyő  
még alszik,  
karácsonyt  
álmodik, növesztve  
tűleveleit múlandó,  
meghitt csodáknak, a hitnek, a játéknak,  
gyermeki vágynak, reménynek,  
hogy csillagszórós éjszakák köszöntenek  
a kis gyufaárus lányok kicsinyke  
álmaira, amikor nagyanyók keze valóban ölel,  
nem lobban el a gyufa lángja,  
s örök marad a megőrzött csöppnyi fény,  
legalább most, a hópihék táncai között, a napkeleti  
bölcsek féltő álmaiban, a pásztorok báránykás  
csendjében, a puszták  
angyal-hírében, fellobbanó igazságainkban; talán eljön  
a szép jelen, a szép csillag, s szép napunk támad,  
mikor az egyetlen igaz ad hitet  
e tékozló világnak, hiszen karácsonyaink  
fényét a húsvét  
hitével koronázzuk.



Országos Széchényi Könyvtár

# EGY GYERMEKKORI KARÁCSONYRA

Világra jött a kiscsikó.  
– Nézd meg, fiam! – szólt nagyapó.  
Selymes karácsony-este volt,  
büszkén követtem nagyapót.

– Nem látta senki kívüled,  
simogasd, szeresd, így kívánj  
nékik is boldog ünnepet!  
Könnyű pelyhekben hullt a hó.  
Anyjához simult a csikó.  
Betlehem-istálló-meleg...,  
nem űz ki senki tégedet...

Hazáig számoltam léptem,  
a csoda is elkísérjen...  
Nytottam szobánk ajtaját,  
szótlán néztem a csodát:  
a csillag-játékú fát...  
Csikó-örömmel, szilajul,  
öleltem apám és anyám,  
titkon mosolygott nagyapám...

...odakint pásztorok énekeltek.

\* \* \*

LOVASSZÁNKÓ SZALAD, SIKLIK...  
MESSZE ŰZ AZ EMLÉK,  
GYERMEKKORI KARÁCSONYBAN  
ÉN IS MEGPIHENNÉK!



Országos Széchényi Könyvtár

# KARÁCSONYI MOZAIK

Minden csipkés,  
minden fehér:  
itt van a tél:  
dér, zúzmara,  
jég fátyola,  
karácsony  
csillámló  
abrosza.

\*

Nézd, odabent  
gyertyafények,  
pihés lángok  
intőn égnek.

Országos Széchenyi Könyvtár

Üstökös-fény  
és Betlehem,  
csillagszórós  
éjjeleken:  
amikor a  
karácsonyt  
lelkembe  
rejthetem.





Országos Széchényi Könyvtár

# KARÁCSONY-FOHÁSZ

Szemeinkbe gyűjtsunk mécsvirágot,  
mindenek fölé vigyázó-álmot,  
legalább ma, legalább egyszer,  
ebben a pásztoros éjszakában.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Оригинал находится здесь:

## LOMBOK ALATT

Mennyi csoda, mennyi emlék!  
Azok a várva várt esték...  
Lombok alatt szunnyad a park,  
és fényben hallgat a város;  
fűben a bogár is álmos;  
madár zizzenti még az ágot,  
fejét szárnya alá hajtja,  
pőreségünk betakarja.

Rólunk álmodik az éjjel.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Chrysomitris tristis tristis

# HULL A HÓ A KERTRE

Esik mindenütt.  
Elfed országnyi szennyet.  
Ne várj még tavaszt!

Hull a hó a kertre,  
virág-csendekre:  
ölelő, simuló,  
fehér takaró.

Ráhull a hó a kertre:  
éjjel-szikrákra:  
ölelő  
fehér takaró.

A kertre hull a hó,  
kristály-szirom  
fehér takaró.

Hó hull a kertre,  
két örvénylő testre.  
Fehér takaró.

Na'conxipánban mindig  
hull a hó a kertre,  
bár datolyák fáznak,  
meg pálmák és kókuszok.

Hull a hó a kertre:  
fehér takarónak.

Fehér takarónknak.



Orange butterfly rainy day

# KANTÁTA

A Teremtés tételekben  
a Lét egyetlen suhogó  
zokogó prelűd

\*

Két kőtáblán kapta Mózes  
a Tízparancsolatot  
Tíz ágra szétnyílt kezem  
őrzi a mindennapot  
Kezünk egymásba tört  
körmein véreznek  
a parancsolatok

Kezek tíz ágú féltésébe  
zárom ujjaid

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár





Оршагаа дээдмийн хичээл

## ALKONYAT

Nedves fényben csillog az alkony.  
Ruhámból levetem testemet:  
fürdet tavaszi eső – és szemed.  
Nedves fényben csillag az alkony.  
Ruháját leveti a könnyű szél,  
s az este illanó fényei szitálnak,  
akácvirágok intenek a csillag-  
-nyárnak.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár

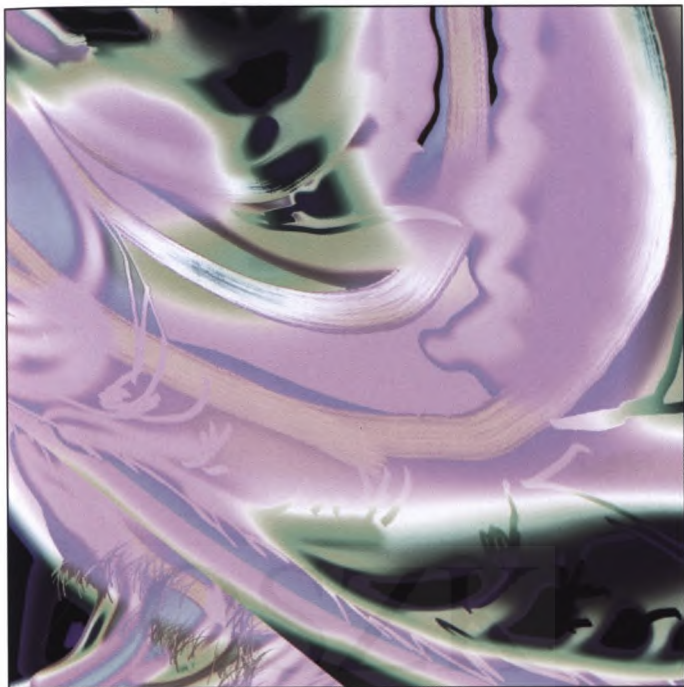


Оршага джаматига Кенг риау

# FÉNYMADARAK

Száll az idő... csobban a Szajna,  
fénymadaraknak tükre takarja...,  
fénymadaraknak fénye a partja.  
Száll az idő... az éj már átölel,  
száll az idő... csended oly közel...

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Chicago's Jackson Park, early fall

# FILLÉRES MAJÁLIS

Sörhasúak sört vedelnek,  
asztalokat lefejelnek.  
Szeretik a fejedelmek:  
alattvalók elpihennek!

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár





Орхидея, 2000 г.

## CSAK...

(Két hangra)

Csak  
kitagadni,  
csak  
megvetni,  
verseinket  
tűzbe vetni,  
bennünk nem kell  
megszeretni...

\*

...odafönt,  
hajnalok ormán,  
felhők könnyéből  
ha innál,  
néha nyugtot is  
aludnál,  
odafönt,  
hajnalok ormán.





Országos Széchényi Könyvtár

# LILIOMFEHÉR

Liliomfehér átkot szór a csend:

AKI TÉGED FELSZAKÍTOTT,  
AZ MOST ENGEM FELTASZÍTOTT.

Álljunk fel és kezdjük újra!

Hoppsza, hoppsza, hoppsza-hó,  
ez az új tánc csudajó...

AKI NEKED EGYET MONDOTT,  
AZ ÉNNÉKEM KETTŐT SZÓLOTT.

Hoppsza, hoppsza, hoppsza-hó,  
ez az új tánc csudajó...

AKI EGYKOR VASRA VERT,  
MOST TÉRDELVE ESDEKELT.

Hoppsza, hoppsza, hoppsza-hó,  
ez az új tánc csudajó...

AKI EGYSZER BECSAPOTT,  
AZ CSAK HAZUG MARADOTT.

Hoppsza, hoppsza, hoppsza-hó,  
ez az új tánc csudajó...

HA TE ENGEM MEGSZERETTÉL,  
EL MÁR SOHA NE ENGEDJÉL!

Hoppsza, hoppsza, hoppsza-hó,  
ez az új tánc csudajó...

Liliomfehér átkot szór a csend,  
fertőzött illatok fojtón ránk-  
lebegnek; ássátok ki a hazug  
virágokat



Országos Széchényi Könyvtár

## GYERMEKDAL

Sose volt királyság, hetvenhétyszer átok,  
elmentek a megtagadott öreg királyok.  
Mesét koholtak mindig maguknak,  
nem akarták hinni a forradalmat.  
Elmentek, akárkik, fordulj föl, királyfi,  
cérna volna, selyem volna mégis  
kifordulna, lánc, lánc, eszterlánc,  
eszterlánci cérna, cérna volna,  
selyem volna, ...

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Országos Széchényi Könyvtár

# SZISZÜPHOSZ

Vállunkon a szikla,  
gördítjük fölfelé,  
kopár a hegyoldal,  
hatalmas a vonzás,  
jaj, nehéz a kő is,  
előlről kezdhethük  
haj, a hegytetőig...

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



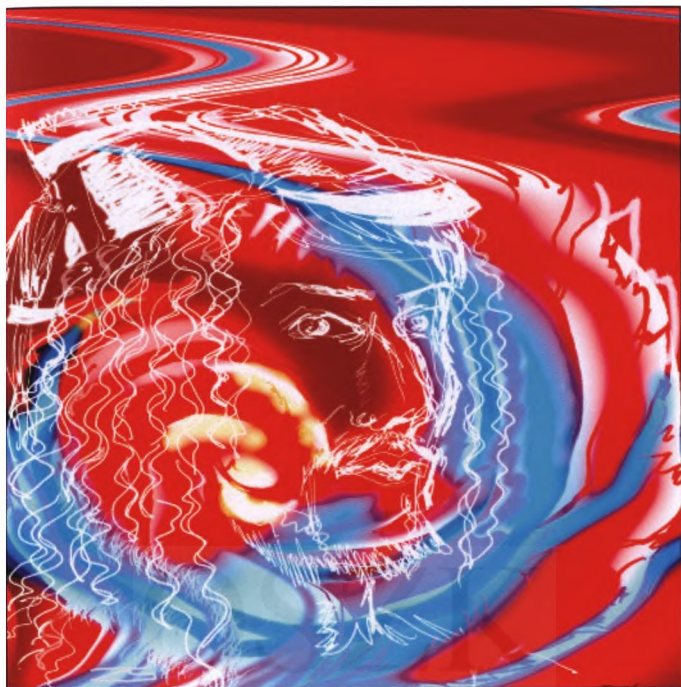
© 2008 by the author. All rights reserved.

# DÜRER-TÖREDÉK

...mert m e g m é r e t t é l :  
zuhan a mérleg, és suhannak  
pogány nyilak, sújt feléd a  
kard. Szigony a kézben, s  
gyilkoló öröm: a porban püspök  
és polgár, az Apokalipszis  
öldököl. Szemlél vagy óv az  
angyal, ha mellette villámszórtá  
ég... szörnyek állkapcsai között  
a lét...

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár





Chicago's Jazzy History

# MUNKÁCSY

...benned az alázat: megalkuvásod  
tövissel koronáztad; s mert jogarnak  
elég a nád is béklyózott kezek között,  
Pilátus előtt, alkuvó néped, halált  
köpködött, s Bűnbánómagdolnák  
hiába adták könnyeik, kínod latrok  
közé feszített a Golgotára..., hát  
vártál harmadnapi feltámadásra...

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Portrait of a man, watercolor and ink

## CSONTVÁRYNAK

Cédrusok ölében, ha ringatóztál,  
feltépted riadt-gyalázott sebeid.  
Napváros ragyogása vigaszt kinek  
adott? Zarándok voltál, s nem jöttek  
messzi pusztából fáradt pásztorok.  
Panaszfal sóhajt és vállal halál.  
Vízesések zubognak színektől  
lobogó, tépett álmaidban, a vászon  
kereszt-kínján, feszített mezőkön  
őrült lángelméd tündöklő képei.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Országos Széchényi Könyvtár

# KÖDBONTÓK

Ül, csak ül a fönti mélyen, kéken, remegésen,  
világon, arcon, föl nem éred, át nem léped,  
szét nem téped; bontod, bontom: foszlányonként,  
zeneszóként, fémesen pendül, jár, perdül;  
késen a késem: bontod, bontom, és motoz a  
csontodban hordott fájdalom; ruhánkat vetjük,  
vetkezünk: cipődet adod a szélnek, koppanva  
lépked, szoknyádat a télnek, harisnyádat a  
bohócnak: táncol meztelen igazságokon,  
éggék ingedet rám adod, kombinédat a be nem  
vallott éjszaka leányaira, bugyidat az éjszakára,  
combjai közül ne hulljanak ki a csillagok, s az  
alvók tömjéntelen tisztulásra ébredjenek,  
mert csontokra hull, feszül riadt hideg, miközben  
kovácsoltvas kézfogások melegítenek, s látom  
melleden remegnek lépteid, én végignézek  
te ruhátlan ígézet, s hordom a tiszta szálát,  
nem hirdetek csodákat: álomképek helyett  
körülnézek, miközben parányi cseppek  
hajadba érnek: fénytörések..., s egyszer majd  
megébredsz, s a mozdulatok egymáshoz érnek,  
megérted: jönnöd kell, fel sem öltözöl:  
körüljárunk: ködbontói az éjszakának, és  
levetett ruhánk repedésébe vési rozsdáját  
a köd, a köd, a ködös rém, a köd szürke madara;  
mi átjárunk a házakon, át az éjszakákon:  
bontod, bontom, kés perdül vállamon, sebem  
szád enyhíti; bontod, bontom: foszlányonként,  
akár az omló éjszakákat, metszett csillagokkal;





hasítva vállamból kint, ölelésedből erő, te  
nappal lánya, kedvesem: eljöttél erdőpartokon,  
dús réteken, tótükrökön át, meg át, mert  
megismernéd az akácillatos lombos éjszakát,  
bár még nem tudod: tótükröm köddé vált, szobám  
ajtaján meztelen kilincs; rám nyithatsz: én nem  
változom, de látod, ködbontók járnak: pihenésre  
nem vársz, hisz nem tiszta még a reggel...,  
s ha visszatér a nyugtalan homály,  
kopogás hallatszik az alvók ablakán.

# PASSIÓ

– Csíkszereda, 1991. március 15. –

A szentmise véget ért...  
Trattatta... Távolról, halkan.  
...menjetekek békével!  
Trattatta... Közelebb.  
Szemek. Szemek. Szemek.  
Trattattattata. Egyre közelebb.  
Rémült, rémült szemek.  
Trattatta-trattattata. Mind közelebb.  
Félelem. Félelem. Félelem.  
Halált kereső tekintetek.  
A templom falán átnéző szemek.  
Félelem-szemek. Rémült-szemek.  
Szemek. Szemek. SZEMEK.  
Kitágult pupillák.  
Halálra tágultak.  
S a fejek felett még ott zeng,  
visszhangzik: – Menjetekek békével!  
Békével...vel...vel...  
Trattatta, trattatta...  
S a fejek felett már ott zúg  
a trattattata... a trattatata... a tra...  
Lapulnának önmaguk félelmébe,  
rejtőznének a megváltó halálba,  
de nem a félő félelemben,  
mert trattatatata... ta...  
és még és még és még közelebb,  
és dobhártyád repedne szét,  
hát füledre szorítod a kezéd,  
üldözött félelemmel nézel,





Christ the King, 1950, oil on canvas

s valami-valami-valami meleg  
csordogál az ujjaid között.  
Rémülten rezzensz.  
Kezeden stigmát érzel. Nézel.  
Végigcsorog, végig, végig csorog,  
csorog, csorog a...  
Trattattata-ta-ta-ta-ta-dobol halántékon.  
A szentély félhomályos gyertyafényében  
a vérre gondolsz. Csorog, csorog, csorog.  
Ratatatata. Ezt hallod.  
Ezt féled hallani.  
Látomások és kényszerképzetek  
villódnak minden idegszáladon,  
mert trattatata és ratatata...  
és csorog és csorog...  
és... látomások...  
és kényszerképzetek...  
és sebesültek és halottak  
és templom és vér és halál  
és menjetek békével.  
Békével. Amikor háborúval jönnek?  
Békével. Háborúval.  
Bé-ké-vel-há-bo-rú-val.  
Bé-ké-vel-tra-tta-tta-ta-  
há-bo-rú-val-ra-ta-ta-ta-ta.  
A koponyák hegyén a megfeszítettek.  
Menjetek békével!  
Az Úr békéje legyen veletek!  
Veletek. Velünk. Mindenki vel.  
A látomás véget... véget... véget... ért.  
A templom padjaiban lapuló félelem.

Mozdulatlan élet.  
...mert élni akar.  
S azok odakint? Kint-kint-kint.  
Kik ők... és mit akarnak?  
Trattattata a torony körül  
és remeg és remeg az Isten háza  
és remegnek e házban az emberek.  
Trattattata – aztán távolra húz.  
Trattatta – aztán elmegy.  
A harmadik még fenyeget:  
trattattata-ta-ta-ta...  
és a harmadik is elrepül...  
el... el... elrepül...  
A csend nem hihető.  
A némaság hihetetlen.  
Lassan e-mel-ked-nek-a-fe-jek.  
Egymást kereső tekintetek.  
Szemek. Szemek. Szemek.  
Kérdések a szemekben.  
Kérdések... Kér-dé-sek.  
A szentmise véget ért.  
A félelem is?  
Menjetek békével!  
Békével?  
Mindenki feláll.  
Az Úr békéje legyen: Veletek.

## SZEREPEINK

Színész vagyok, játszanom muszáj,  
lehetőségem a színpad, függöny-határ.  
A publikum sír vagy röhög,  
diktálják éretlen ösztönök.  
Lehet bennem súlyos a bánat,  
a nézők nevetésre várnak.

Színész vagyok. Ember csupán,  
egyensúlyom kihegyezett,  
nehéz emberségem csúcsán.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



Országos Széchenyi Könyvtár

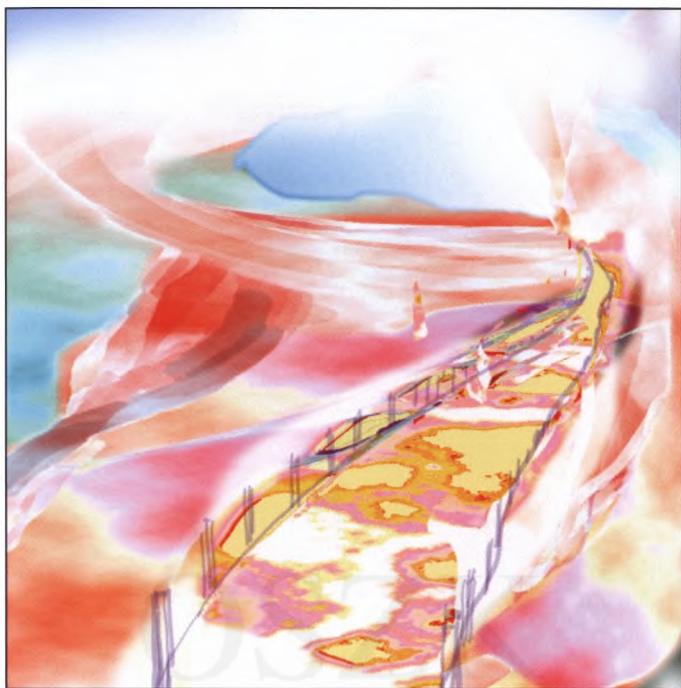
# ZÁTONYOK

Nem a feltétlen halált,  
nem a kénytelen megadást,  
nem a víztépte roncsokat,  
nem a szakadt szavakat.  
nem a húrokon remegést...

Nem a szirt, és nem a zátony,  
nem a délibábos távol,  
ringatja halálod, ha csended  
zátonyát egyszer megtalálod.

Homokból rajzolj mindenséget,  
s ha szél borzolja álmod, majd  
józanul ébredsz, de megpihentél,  
és zátonyról lépve messze jutsz.

Országos Széchényi Könyvtár



Országos Széchényi Könyvtár

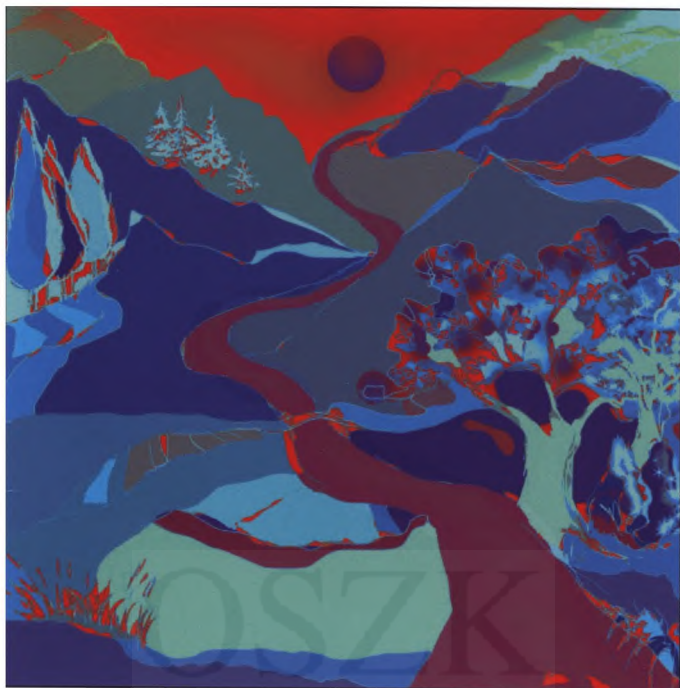
## MINT HEGYEKEN...

Élünk a világ  
arcai közé  
zárva és nincs  
figyelmeztető  
tábla: Vigyázz a  
kőomlásra

## BRECHTI SÍRFELIRAT

Amott egy jópofa  
halott,  
éltében egyszer jól-  
lakott.





Országos Széchényi Könyvtár

# TÖRTÉNELEM

Sokszor ismételt, kimondott szavak motoznak bennünk. Ismerős, megszokott jelentést hordoznak. Eredetüket kevesen kutatják. Aztán megállapítanak valamit. Pontosan. Szakszerűen. Belső tartalmaikra ki gondol? Szó. Szó: hangalak és jelentés kapcsolata. Kölcsönösen felidézük egymást. Hagyomány-teremtette valóság ez. Félre a rögtönzött nyelvészettel! El a hagyománnyal is! Bontsuk fel a szót!

T Ö R T É N E L E M !

Először a történik jut eszünkbe. Azután a velünk. S legősbibb őseinkkel, hiszen ők is mi vagyunk. Szakítsuk szét! Ahogy tépett bennünket...

TÖRTÉNELEM.

TÖRT: matematikai fogalmaktól függetlenül, de hányszor!

ÉN: aki részese vagyok. Te is!

ELEM: része valaminek.

Részese akaratlan; része kéretlen.

Tehetetlenül, mert kiszolgáltatottan.

Tört. Tört-én. Én. Én-elem.

Történelem.

Történik velem. Veletek is.



Орнаментальная композиция

# RIADT ÉNEKEINK

(Múltzajok...)

Ijed, riad az ének!

Én ily korban élek?

Harsogják a vének!

...és szavak riadnak  
bennem...

Megváltásod három  
obulus...

Onnan már nincs visszaút!  
Szemeden-szádon egy-egy  
obulus...

Jobb a szótalán halál?

Versemre feszülj fel hát,  
te, szavakra szegezett  
igazság!

Mert másként  
ijed, riad az ének!

Én ily' korban élek



Орнаментальная фантазия

## HAJNALODIK...

Látjátok, feleim?

...isa, por es hamu...

Látjuk!

Ki tengeráradatban,

ki zivatarban,

ki kitépett nyelvvel,

ki feledett renddel,

ki ember nélküli csendben,

ki magában az árban,

ki a sorsszorításban,

ki

Széchenyi koponyacsontjában,

Radnóti tarkón-lőtt szavában,

Rákóczi Rodostó-magányban,

Kossuth-eszmék viharában,

az ugarban, gazban, fagyban

számozott parcellákban,

konceptiós hangzavarban,

mikor ítélő s elítélt azonos

félelmet ringat, mikor nem

tudod, lángol vagy pirkad

utolsó hajnalod, akkor,

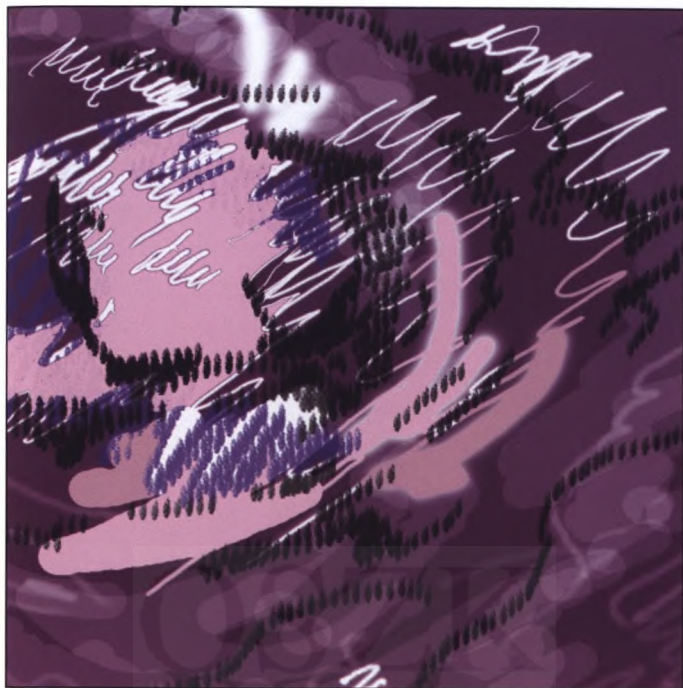
akkor hová vesztek a szavak...

...isa,

por,

es hamu...





Orange County Public Library

# TORONY-ÁRNYÉKOK

Jedikula csendjébe zárva kárhoztatom  
magam héttornyú magányra.  
Lánccsörgés, rabbilincs nem jajong a mélyben,  
Bálint úr sem sóhajt szikla-börtönében.  
Félhold árnyékában, héttorony-magányban,  
múltunkat keresem hallgatag homályban.

## NEKEM

Járnom kellett a Héttoronyban,  
Török Bálintért fohászkodni,  
énekek bilíncsét  
emlékére tenni.





Orange County, California

## RODOSTÓBAN

Amott a tenger-végtelen,  
emitt a kert-hazányi csend.  
Odabent levelet ír Mikes.

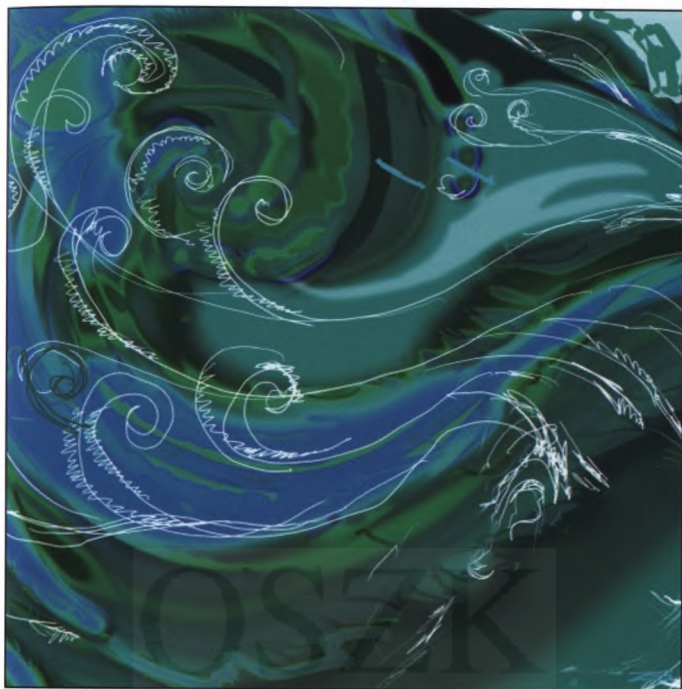
A fejedelem kakukkról álmodik,  
és vágyát tudja a hű deák.

Ezernyi madarat varázsolna:  
csupán könnyei hullanak.

## TENGERRE NYÍLÓ ABLAKOK

Rodostó-álmok,  
Rákócziak, Mikesek  
emlékein tapogatózva  
jár a lélek.

Vibráló opál a tenger:  
végtelen-kék-halál.  
A tengerre nyíló  
ablakok mögött is  
véges a lét



OSZEK

## TÖREDÉK

Kiálts rám tépő nyugtalanság!  
Mondd el nekem a térbe zárt időt!  
Miközben elindulok a döntő harcra,  
hisz' naponta keltek éji nyugvót,  
s őrzök ki nem mondott utolsó szót,  
mit megtartok józan-magamra.

## MÓZES SZOBRA ELŐTT

Szólalj meg, Mózes!  
Hajítsd közibénk kőtábláidat:  
az aranyborjú-akarat ismét  
igévé fogant.

A földet láttad! Elég volt látnod?  
Magasról távoliak az álmok.

\*

Indulatod nyomát testén látom,  
várom, vesd közénk, Buanarotti:  
kalapácsos fájdalom igazát...

Ráchel és Lea bólínt szavaimra



Ордаган дарагынын кышы

# CSENDET, HOLTAKAT TEMETNEK, HARANGOZNAK

Utam határtalan: keresem két pont között a  
biztos végtelent

\*

Kövek fogságában a csend csobbanásonként  
széttörik

\*

Nem-megyek-a-túl-partjára,  
nem-ülök-a-ladikjába  
Rézgarasért-meg-nem-váltom,  
rézgarasom-kilyukasztom  
Utam-árát-nem-adhatom,  
garasomat-vízbe-dobom

Nem-megyek-a-túl-partjára,  
nem-ülök-a-ladikjába  
Kövek-közé-voltam-zárva,  
nem-mehetek-túl-partjára  
-rézgarasom-kilyukasztom-nem-  
adhatom-vízbe-dobom  
-meg-nem-váltom

-ladikjába  
-túl-partjára  
-nem-megyek  
-nem-ülök

el/megyek/én/ti/tőletek  
innenső/part/utam/fája

legfelsőbbik/ágon/fáznak  
egyenes/szálú/csillagok  
ágakon/könnyű/szél/inog





Örökösödési szerződés

letörtek ágak is

eljössz-é a levélágyba  
éjszakánként velem hálni  
eljössz-é, mint engemet, ha  
csontodat át vad szél járja  
befogad-é ágyéknak  
tűzvirága...

fa alatt, zúzott földön  
testek leterítve

mégsem-megyek-túl-partjára

A halottakat kiharangozzák, a csendet eltemetik  
-nem-ülök-a-ladikjába,  
nem-megyek-a-túl-partjára  
SZÖKÖTT  
PRÓFÉTÁK  
NEM  
ÉNEKELNEK  
-nem-adhatom-meg-nem-váltom-  
kilyukasztom-vízbe-dobom  
utam-árát-garasomat-  
rézgarasért-rézgarasom

Csendet temetnek,  
holtakat harangoznak.

SZÓLOK.

(1971)

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



# A FALJÁRÓ

Nézed. Pont. Nézőpont. Hol állsz és hova nézel.  
Mi az innen – és mi a túl. Mi tép beléd vadul...  
A szél, a fény, a kék; s hullik rád a mocsok, a szenny,  
s így már nem is tudod, hova menj – vagy maradj.  
A falon innen? Túl? Maradni okosabb? Áttörni  
falakat, hazug szavakat, magadat, téglát, betont  
és politikát, álnok vitát, szemforgató ócskások  
hatalmi titkát – talán rombolt falakból rakni  
kalitkát; magadnak talmi biztonságot, hisz  
megváltani te sem tudod ezt a céda világot...



# KŐ A TÜKÖRBEN

Kép. Játék.

Amíg kép: játék.

Amíg csak kép:

fordított játék.

KŐ A TÜKÖRBEN.

TÜKÖRKÉP-TÜKÖR.

Aztán szilánk.

Tört-tükör-kép.

Képtükör.

Kőtükr.

Szilánkok.

Tükröznek.

Fájnak.

Hasítanak.

Tükör-kép.

Tükör-kés.

.....

Csend.



Chicago, Illinois, 1954

## IKAROSZ

EZ EGY VILÁG A MESSZI TÉRBŐL,  
ÉS TÁVOLI, MINT A TEJÚT,  
MERT KILÉPETT A FÖLDI LÉTBŐL:  
HIHETETLEN, DE VISSZAJUT.

IDELENT MADARAK VACOGNAK,  
DERES CSÖND DERMEDT ÁGRA ÜL,  
MESÉK CSODÁI ÖSSZEROGYNAK...  
ÉS SZÍVÜNK EGYRE NEHEZÜL.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár

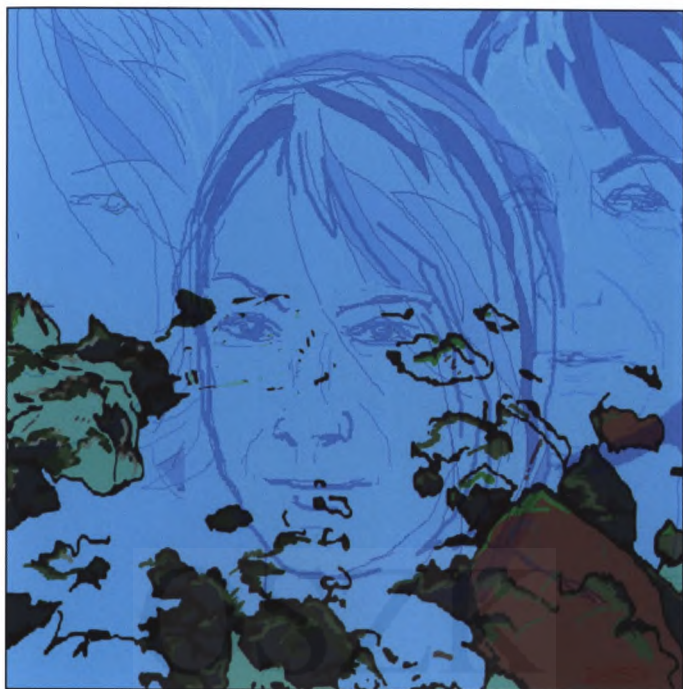


Országos Jótékony Szolgálat

# HATÁRTALANUL

Túl mindenén,  
ahol már a  
végtelen is  
el-megpihen,  
zúzos november  
ködében  
az óceánnál...  
A víz nem kérdez,  
lágyan átölel,  
és a múlt bezár,  
többé nem felel.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár



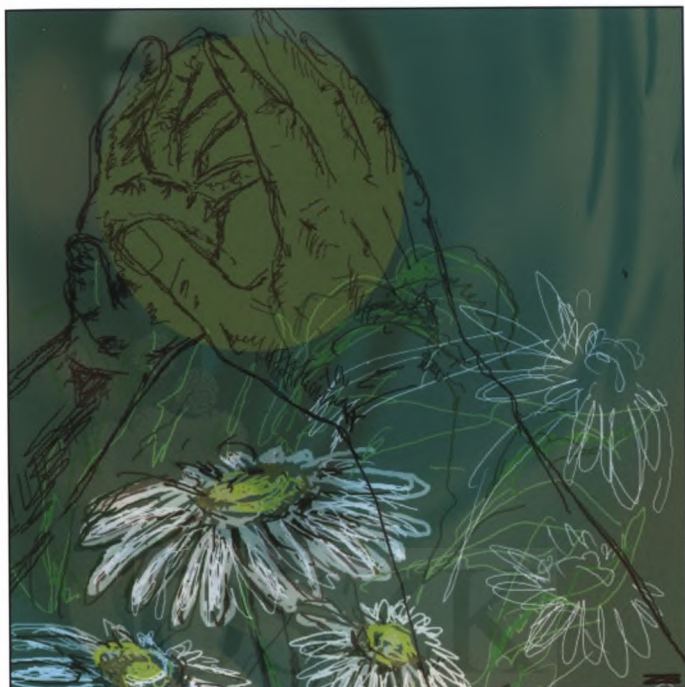
Chicago's architecture is a mix of

# MARGARÉTA

Kezek csendje:  
szirom-ölelés.  
Fehér ujjak  
között sárga Nap.  
Te légy a holnap,  
s a ma is te vagy...

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár





Chicago, Illinois, May 1961

## KANKALIN

Még a szirteken  
hó ragyog.  
Még az egeken  
csillagok.  
Még a szavakon  
fagy vacog.  
Még én is csak  
hallgatok.  
Már szirmaid  
bonthatod,  
bár hó ragyog,  
bár csillagok,  
bár fagy vacog,  
bár hallgatok,  
már szavakat  
bonthatok,  
és tevéled  
a fény is  
felragyog...



*Oenothera biennis* (Common Evening Primrose)

# HÓVIRÁG

Harangcsendek.

Hószirmok.

Hószavak.

Életre

rejtező,

tavasza

ébredő,

harangszavak.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár



Снежинки (Snowdrops)

# AZTÁN KÖRÜLÁLLNAK

(Ma már biztosan nem aktuális úti Írónia...)

Az autóbusz megáll  
Kiszállnak Ez a tizen-  
hetedik századi... Csett.  
Mennünk kell tovább  
Mennek Megfizették  
A karám körbezárja a  
vágatás lehetőségét  
Csett. A nyerítés elszáll  
Felülne Talán ledob Ül  
Melléáll Csett. Nézed  
őket Aztán körbeállnak  
Csett. Így marad vigyorod  
Szabadprogram Hatkor a  
busznál Áruházak Ezt vedd  
meg Felpróbálom Csett.  
Cuki ez a bugyi Megveszem  
Pénz Édes a krémes Csett.  
Hat. Nézd Meg ezt is Nézd  
Te is Csett. Haza kell  
indulnunk Még egy közös  
vigyor Csett. A film is  
elfogyott...



Copyright © 2015 by the author

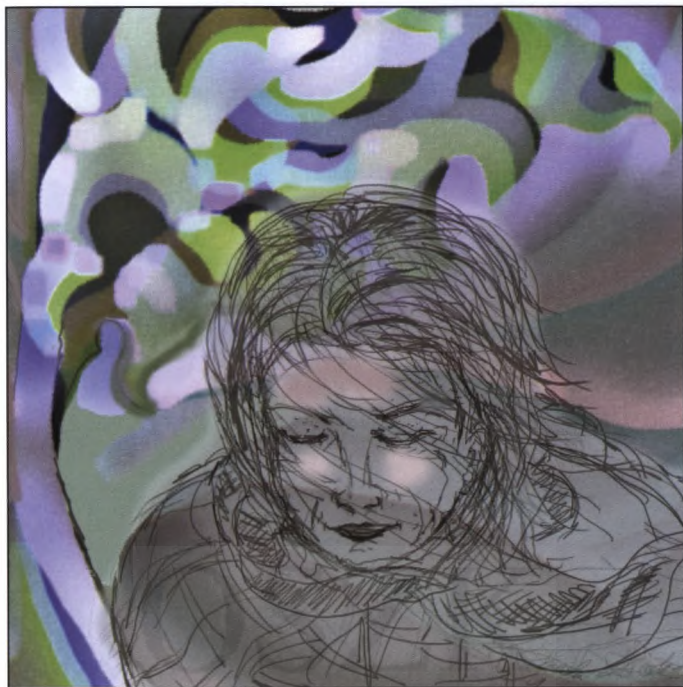
# ÁLOMHOLD

Nincs Hold a sivatagban,  
csak kopár korom.  
Magányosan kortyolom  
hazulról hozott borom...

isteni fáraóknak  
piramisa tövében.

OSZK  
Országos Széchényi Könyvtár





Орнамент "Жизнь клетки"

# KÖNNYED, NYÁRI VERS

Lágy fények, vízpart, Balaton,  
kellékek nyári alkonyon.  
A holdfény hiányzott talán,  
mikor a vízbe ment a lány.

Ruhája: miben született;  
(nyár-meleg mindent levetett):  
s formás formákkal formáltan  
járkált e nyári világban.

Vízbe szállt, mondtam az elébb,  
kis kíváncsi nádi veréb  
fél szemmel, titkon kilesett...  
(szerencse, vízbe nem esett).

Mindkét szemét kinyitotta,  
mily szép látvány, azt csipogta;  
ám e mesés hangulatban  
víz csobbant a partoldalban.

S ettől a pillanattól már  
fodrozódott a vízhatár,  
hiszen a fiú meg a lány  
teste gyönyörű szép talány...



Országos Széchényi Könyvtár

## ŐSZI ESTE

Esik, sír a fák teste,  
figyel villámos este.

Éjszaka rezzen; mennydörög,  
kugliznak kósza ördögök.

Mennydörög, csak mennydörög...

Ostoros fények cikáznak,  
fénylenek vetkező fáknak.

Szél roppant gyöngé ágat,  
földre vet neki ágyat.

Éjszaka rezzen, mennydörög,  
kugliznak kósza ördögök.

Országos Széchényi Könyvtár

Mennydörög, csak mennydörög...

Levelek hullnak, mint hópihék:  
csodálja villámos őszi ég.

...és odabent az emberek  
szerelemnek keserednek...

Ruhák repülnek, szállnak:  
szélcsendek madarának,



Orbán György: Életnek, halálnak, borzongató őszi mának.

élnek: életnek, halálnak,  
borzongató őszi mának.

Hiszik: egymásra találhatnak.

Nekik már tavasz van: tavasz!

# VERS-JÁTÉK, ŐSZEL

Nap ragyog, még Nap ragyog,  
fényörömben ballagok.

Ősz szikrázik hajamban,  
verselgetek magamban.

Nap ragyog még, Nap ragyog,  
fénykörömben angyalok.

Cirógatják fejemet,  
meghallgatják versemet.

Nap ragyog még, Nap ragyog,  
szikrák között arcotok.

Fény gyullad a szememben,  
tűz lobban a versemben.

Nap ragyog még, Nap ragyog,  
fényörömben ballagok.



Getraget, Jaccantigt, Kung riu



# FÉNY-JÁTÉK SZŐLŐLEVÉLEN

Fény fut a fényen  
fény fut az égen:  
szőlőlevélen.

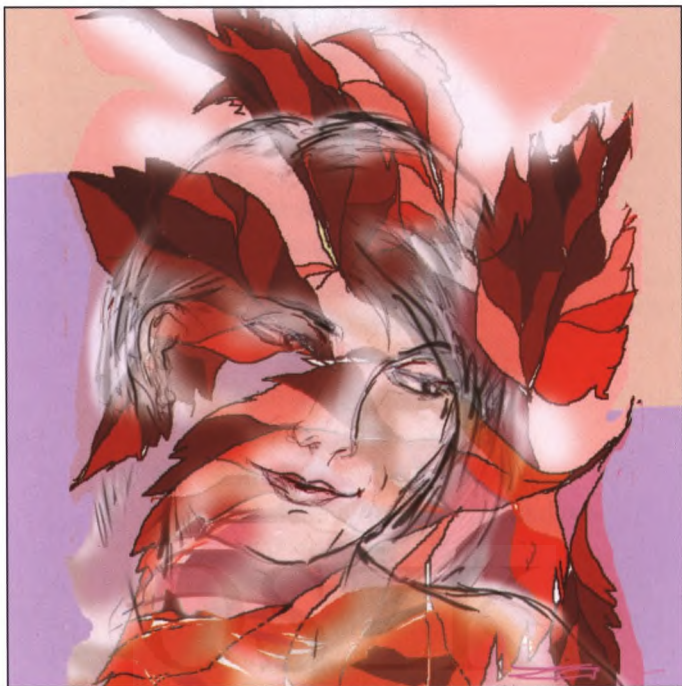
Szőlőlevélen,  
fény fut a fényen,  
fürt-rejtekében,  
érett a szem már,  
zöld hűvösében.

Hajlik a hegy most,  
fürtjeit bontja,  
hullanak fények,  
égről a porba.

Hajlik a lány már,  
rezdül a melle,  
fürtönként hullik  
vágyam a csendre.

(Tréfál az ég is,  
felhőkkel játszik,  
könnyű szellővel  
eső cicázik.  
Szüret kapuja  
tört sugarakból,  
ível az égre  
szivárvány-napból.)





*Országos Jókai-díj nyertes*

Csordul a must és  
hordók is telnek,  
távol-időnek  
forrva üzennek.

Alkonyi fény még  
szítál az égen,  
utolsót játszik  
szőlőlevélen.

Szunnyad a hegy már  
csend hűvösében...

# TARTALOM

Beköszöntő	5
Fénykorona	6
Cédrussá válok	8
Számkivetett	10
Fénytelen	12
Iskariótiak	14
Harmadnap	16
Éjjel	18
Hétköznapiak	21
Heródes-hitek helyett	22
A hercegszántói Madonna	24
Archaikus karácsonyi ének 1402-ből	26
Húsvét után	28
Láng-hiány	28
...akarnak	29
Világok találkozása	30
Fenyő-álom	32
Egy gyermekkori karácsonyra	34
Karácsonyi mozaik	36
Karácsony-fohász	38
Lombok alatt	40
Hull a hó a kertre	42
Kantáta	44
Alkonyat	46
Fénymadarak	48
Filléres majális	50
Csak (Két hangra)	52
Liliomfehér	54
Gyermekdal	56
Sziszüphosz	58

Dürer-töredék	60
Munkácsy	62
Csontvárynak	64
Ködbontók	66
Passió	68
Szerepeink	72
Zátonyok	74
Mint hegyeken	76
Brechtí sírfelirat	76
Történelem	78
Riadt énekeink	80
Hajnalodik	82
Torony-árnyékok	84
Nekem	84
Rodostóban	86
Tengerre nyíló ablakok	86
Töredék	88
Mózes szobra előtt	88
Csendet, holtakat temetnek, harangoznak	90
A faljáró	93
Kő a tükörben	94
Ikarosz	96
Határtalanul	98
Margaréta	100
Kankalin	102
Hóvirág	104
Aztán körülállnak	106
Álomhold	108
Könnyed nyári vers	110
Őszi este	112
Vers-játék, ősszel	114
Fény-játék szőlőlevélen	116

# OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Tördelés: Zámbo József



Készült a Croatica Kiadó nyomdájában  
Felelős vezető: Horváth Csaba









Devecsery László és Wéber Zsóka

JÓZSEF ATTILA-DÍJ, 2019

\* \* \*

